

ØSTFOLD HISTORIELAG

meldingsblad

Nr. 1 – 2011 – Årgang 35 – Opplag 3300
Redaksjonen avsluttet 6. juni

Ekstraordinært årsmøte 3. august 2

Årsberetning
2010 2

Wilsemedaljen 8

Bokprisene 9

Arbeidsplan 2011. 11

Nye medlemmer 12

Møtekalender 15

Frist for bidrag til neste
utgave er 15. oktober

(Foto: Thorbjørn Koch)

*Bokprisvinnere 2010 er
Jann Wisløff, Mogens Skovborg,
Arild Stang, Kari Stumberg og
Inger Lise Skauge.
Tildelingen fant sted på
Østfold Historielags årsmøte 9. april
2011 på Rakkestad Kulturhus.*

Direktemedlemmer og ekstraordinært årsmøtet 2011
Østfold Historielag innkaller til ekstraordinært årsmøte
Onsdag 3. august 2011 kl. 18.00 på Høk Kro & Motell, Ingedal
Valg av nytt styre med leder 2011.

Ved konstituering av Østfold Historielags styre 2. mai i Askim lykkes det ikke å finne en leder. Styret forsøkte på nytt den 11. mai, men flertallet i styret stemte mot lederkandidaten og i følge lagets lover må det innkalles til ekstraordinært årsmøte, så snart som mulig.

Innkallingen i flg. vedtektenes § 4 ekstraordinært årsmøte (som til årsmøtet)

Direktemedlemmer etter en kvote på 3 pr. 100 direktemedlemmer. Innen fristen må hvert direktemedlem som ønsker å delta på det ekstraordinære årsmøtet gi skriftlig melding om dette. Hvis flere enn kvoten for direktemedlemmer melder seg, foretar styret loddtrekning blant de påmeldte.

Påmelding til Østfold Historielags kontor 69 32 07 60 eller

post@ostfoldhistorielag.org

For direktemedlemmer er påmeldingsfrist satt til: Fredag 15. juli 2011 kl. 12.00.
Servering av snitter, kake m/kaffe. Kr. 100,- pr. person – innbetales til konto nr. 7874 05 96704

Årsberetning 2010

Styret

Leder: Kjell Ludvigsen, Skiptvet

Nestleder: Marit Egeberg Krog, Marker

Kasserer: Reidar S. Kjølberg, Borge og Torsnes

Sekretær: Jarle Heed, Idd og Enningdal

Leder av Kulturminneprosjektet og styremedlem: Gunnar Halstvedt, Askim

Styremedlem: Harald Thoresen, Kråkerøy, Berit Hogseth, Rakkestad

Varamedlemmer: Anette Dingtorp, Råde, Thorbjørn Koch, Askim, Gerd Fagerhøi, Halden

Nytt av året er at det er opprettet et **arbeidsutvalg (Au)** bestående av leder Kjell Ludvigsen, Skiptvet, nestleder Marit Egeberg Krog, Marker og kasserer Reidar S. Kjølberg, Borge og Torsnes. Leder av Kulturminneprosjektet og styremedlem Gunnar Halstvedt tiltrer Au når saker vedrørende Kulturminneprosjektet er til behandling.

Revisorer:

Roar Wilhelmsen, Borge og Torsnes og Steinar Bodal, Skjeberg.

Valgkomité:

Karen Helene Brødholt, Hobøl, Ragnar Dahl, Borge og Torsnes og Sigmund Holth, Aremark

Virksomheten

- Det er avholdt 6 styremøter og 41 saker er behandlet. Au har avholdt 4 møter og behandlet 26 saker. Styret og komiteene hadde et felles møte i Rakkestad 11.mai og i Skiptvet 13. september.
- Medlemstallet er 4809. (2009: 4871).
- Østfold Historielag består av 26 lokallag samt direktemedlemmer.
- Meldingsbladet er kommet ut med 2 nummer - 1 i papirutgave og 1 på nettsidene. Medlemmene av styret er kontaktpersoner for lokallagene og komiteene.
- Kulturminneprosjektet – som vi har i et nært og godt samarbeid med Fylkeskonservatoren, lokallagene og kommunene er kommet et langt skritt videre i løpet av året. Det har vært flere møter og samtaler med Naturkart om spesielt kartportalen. Det har også vært flere møter med Fylkeskonservatoren.
- Vårturen, i samarbeid med Berg, Rokke og Asak Historielag, gikk til Kjeøya. Kjeøya ligger som en landfast halvøy utenfor Sponvika ved innfarten til Ringdalsfjorden. Det var en interessant og lærerik tur.
- Nettsidene til Østfold Historielag holdes oppdatert fortløpende av Thorbjørn Koch som er lagets webredaktør. www.ostfoldhistorielag.org
- Økonomien er tilfredsstillende.

Årsmøte

Årsmøtet ble holdt i Rømskog – med Rømskog HL som teknisk arrangør.

Marit Egeberg Krog ønsket delegater og gjester velkommen. Ordføreren i Rømskog, Nils Nilsen ønsket årsmøtet i ØHL velkommen til Rømskog. Han informerte om kommunen som han likte å kalle Østfolds perle.

Årsmøtet ble åpnet av formann Marit Egeberg Krog som ble valgt til møteleder. Kjell Ludvigsen ble valgt til referent. Det var 60 stemmeberettigede til stede. Kjell Dagfinn Karlsen fra Spydeberg ble for sin store innsats gjennom mange år utnevnt til æresmedlem i Østfold Historielag. Årsmøtet ble greit avviklet med årsberetning, regnskap, årsplan for 2010 samt valg til styret og komiteene.

Gunnar Halstvedt redegjorde for Kulturminneprosjektets status og økonomiske forpliktelser ovenfor Naturkart BA.

Bokprisene for 2009 gikk til: Tove Bexrud for boka «Spigersmeden og bonden Knud Peter Christophersen, hans forfedre og 656 etterkommere» og til boka «ØSTFOLD Året rundt – mat, minner og merkedager» av Linda G. Jarleskog, Nina L. Bøckmann, Angela Vasgård og Per Andersen

Tillitsmannsmøte

Tillitsmannsmøte ble holdt i Skansehytta i Askim, og omlag 40 representanter

fra lokallagene og komiteene var tilstede. Askim Historielags leder Tor Idland ønsket alle velkommen og fortalte interessant om laget.

Kjell Ludvigsen åpnet møtet. Det var flere saker som ble drøftet. Styremedlem i LLH - Guri Vallevik Håbjørg - tok opp tråden fra tillitsmannsmøtet i 2009 i Varteig, bl.a. den økte kontingent til LLH for medlemslaget.

Representasjon

Marit Egeberg Krog

- Medlem av Wilse-komiteen
- Varamann til styret i Landslaget for lokalhistorie (LLH)
- Møter vedr. Kulturminneprosjektet
- Årsmøte i Rømskog Historielag
- Utdeling av Wilsemedaljen
- Møte i Ørje/Töcksfors Rotary

Gunnar Halstvedt

- Møte i Rakkestad m/ medarbeidere fra historielag i Telemark
- Besøk og informasjonsmøte om kulturminner i Sauherad
- Møte i Odd Fellow, Mysen
- Årsmøte i Marker Historielag
- Årsmøte i Hobøl Historielag
- Møte i Marker Historielag
- Møte med E. Lonheim fra Sauherad Historielag i Rakkestad
- Møte hos Riksantikvaren med Sauherad og Bø Historielag
- Kulturminnemøte i Sauherad
- Møte om SEFRAK med Moss Kommune og begge historielagene i Moss

Reidar S. Kjølborg

- Deltok på Eidsberg historielags 90 års jubileum den 20. november 2010.

Harald Thoresen

- Utdeling av Wilsemedaljen
- Deltatt som varamann på to styremøter i Borgarsyssel museum.

Berit Hogseth

- Styremedlem i Stiftelsen Borgarsyssel museum

Kurs

Gunnar Halstvedt har vært kursansvarlig og følgende kurs er avholdt: Fotokurs – Digitalisering av fotografisk originalmateriale i Fylkeshuset og i Rakkestad. Kulturminnemøte/kurs i Rakkestad – Se også øvrige kulturminnekurs/infokvelder nevnt i årsmeldingen fra kulturminnekomiteen.

Runar

Runar har i 2010 som vanlig kommet ut med to utgaver. Nytt av året er at tidskriftet igjen har et omslag av tykkere papir. Dette medfører en sideøkning fra 32 til 36 sider per hefte.

Etter valg og konstituering 2010 har redaksjonskomiteen hatt følgende sammensetning: Marius Hellerud (redaktør), Kjell Dagfinn Karlsen, Marit Gladsø, Torill Lund Karlsvik, Tove Karlsen og Anette Dingtorp (vår kontaktperson fra Østfold Historielags styre).

Redaksjonskomiteen har møttes i Askim kommunehus den 11. mai 2010 og på Skjønhaug i Trøgstad den 29. september 2010. Ellers har kontakten foregått per telefon og med e-post.

Runar nr. 1/2010 ble et temanummer med Martha Østensvigs upublisererte manuskript om gården Svendsby i Aremark. En stor oppgave i året som gikk var å klargjøre teksten for trykking, skaffe til veie illustrasjoner med videre. Runar nr. 2/2010 ble en ordinær utgave med varierende innhold fra blant annet kommunene Askim, Eidsberg, Halden, Marker, Sarpsborg, Skiptvet, Spydeberg, Trøgstad og Våler samt USA. Tidsmessig har vi som vanlig favnet vidt. I tillegg til nevnte artikler kommer småtips, bokomtaler med videre.

Tilbakemeldingene har jevnt over vært gode i løpet av året. Én enkelt person reagerte dog sterkt på at vi brukte et helt nummer av bladet til bare én artikkel fra ett sted. Når man ser hvor lite stoff som har vært tatt inn fra Aremark gjennom årene, mener vi dette må kunne forsvares. Videre kan artikkelen til Martha Østensvig, som en annen svært positiv tilbakemelding gikk ut på, også leses i en videre forstand. Den kan således både gi tips til fremstillingsmåter og til egen slektsgransking helt andre steder.

Runars redaksjonsmedlemmer har forsøkt å reklamere for tidsskriftet ved passende anledninger, og noen nye abonnenter er kommet til som en følge av dette også i 2010.

Vi er fornøyde med året som er gått sett i forhold til de målene vi hadde. Ikke minst er vi veldig tilfredse med at bladet igjen har fått stivt omslag, og således etter vår mening fremstår både som en mer profesjonell og delikat publikasjon. Stofftilgangen har vært tilfredsstillende, og også nye bidragsytere er kommet på banen. Dette er bra!

I 2011 må det jobbes videre med å reklamere for tidsskriftet, skaffe flere bidragsytere og generelt sørges for at *Runar* fortsetter å holde seg på det kvalitetsnivået vi nå har fått til – eller helst enda litt bedre.

Wiwar

Redaksjonskomiteen har bestått av: Leder Berit Hogseth, Solveig Falkenberg Krog, Barbro Kvaal, Jens Bakke, Camilla Sivesind og Lars Aslak Egeberg. B. Hogseth er også Østfold Historielags styrerepresentant i komiteen.

Komiteen har holdt 3 møter i løpet av 2010 og gitt ut to hefter i løpet av året. Det første var på 40 sider, det andre 48 sider.

Barbro Kvaal har de siste årene skrevet om Østfolds middelalderkirker. Med årets to artikler er hun snart i mål. Camilla Sivesind har også hatt mange gode artikler i *Wiwar*, nå i hefte 2/2010 om smaalensbarnas fottøy. Komiteen er for-

nøyd med årets artikler og retter en særskilt takk til våre «faste» bidragsytere utenom komiteen. Stofftilgangen kunne likevel godt vært enda bedre. Ønsket om en «artikkelbank» er f.eks. fortsatt ikke realisert. I samråd med styret i ØHL har vi åpnet for å ta inn artikler som tidligere er publisert i de mange medlemsblad og årbøker som utgis av våre lokallag. Dette har lettet situasjonen. Men komiteen er fortsatt avhengig av og takknemlig for tilsendte artikler, råstoff til artikler eller forslag og mulige informanter til artikler vi selv kan produsere.

Komiteen har også så smått diskutert muligheten for å endre formatet på Wiwar til samme format som Runar har. Dette vil kunne bety stor forbedring for bildebehandling og -gjengivelse. Hvis komiteen går inn for en slik endring, vil det bli tatt opp med styret for ØHL.

Ætthistoriekomiteen

Komiteen har etter valget i mars 2010 bestått av følgende medlemmer: Leder Lillian Therese Dybedahl, Jorun Garseg, Randi Kristin Krogh, Bjørg Sukken Hansson og Jan Aage Moen. Komiteens kontaktperson i Østfold historielags styre er Gerd Fagerhøi. Det konstituerende møtet var på Kommunehuset i Rakkestad. Komiteen har hatt to planleggingsmøter og holdt kontakt via telefon og mail.

Lørdagsarrangement var på Prestebakke 12. juni i samarbeid med Idd og Enningdalen Historielag. Jan Moen, som var dagens møteleder, ønsket velkommen til et fullsatt hus. Slektsforskergruppa i Idd og Enningdalen holdt en presentasjon av sitt arbeid med eksempler på slekter i grenseland. Olof Ljung fra Mellerud fortalte om slektsforskning i Sverige. Han fortalte også om Melleruds Museum Slektsforskerarkiv. Tove Bexrud fortalte om sin slektsforskning og tilblivelsen av sin slektsbok «Spigersmeden og bonden Knud Peter Christophersen, hans forfedre og 656 etterkommere». For den mottok hun Østfold Historielags bokpris 2009. Marius Hellerud fortalte om Slektsforskning i Amerika med vekt på utvandrede nordmenn og svensker.

Østfold Historielag blir hvert år invitert til å delta på slektsforskerdagen i regi av DIS-Østfold. Som i flere år på rad, ble også årets arrangement avholdt på Bøndenes hus i Råde. Temaet i år var «Fra sted til sted». Svein Skahjem foreleste om sine svenske aner i Dalsland, Mathias Nilsson hadde som tema «Samkjøring av kirkebøker mellom Sverige og Norge» og Sven G. Eliassen tok for seg svenskene som kom. Frammøtet var bedre besøkt enn noen gang. Komitémedlemmene hadde med seg bøker og slektsforskningsmateriale til utstillingen og fra kontoret hadde vi med hefter, bøker og svenskeinnvandringen til Norge på CD for salg.

Kilderegistreringskomiteen

Leder Tor Vinje, Anne Marie Sandhaug, Lisbeth Buskoven og Arne Kristian Aarum. Reidar S. Kjølborg er styrets representant. Det lyktes ikke valgkomiteen å skaffe tilstrekkelig med medlemmer, derfor består gruppen kun av 4 medlemmer, mot før 5.

Det er ikke avholdt møter i året som gikk. Kontakt mellom leder og medlem-

mene har skjedd via telefon eller e-post. Arbeidet med Matrikkel 1723 har stagnert p.g.a. mangel på registratorer med nødvendig kunnskap til gotisk skrift fra tidlig på 1700-tallet. Da 4 sogn gjenstod, ble en registrator utenfra leid inn for å fullføre de resterende 4 sogn samt å lese korrektur på samtlige. Det er vårt håp at samtlige sogn er fullført, innen neste årsmøte.

Kirkebokregistreringen i samarbeid med DIS-Østfold er i god gjenge, kan man vel si, selv om de som registrerer er veldig få. Vi har også klart å skaffe oss en håndfull gode korrekturlesere, som gjør at vi får sendt kirkeboklister fra oss videre til Digitalarkivet. Vi sender ikke fra oss kirkeboklister som ikke er korrekturlest. Etter at en liste er ferdig registrert og korrekturlest, blir den kvalitetsikret av kirkebokprosjektet i DIS-Norge som sørger for at kvaliteten på materialet vi sender til Digitalarkivet er best mulig. Prosjektgruppa gjennomgår filene og løser eventuelle usikkerheter korrekturleser har hatt og retter mulige feil. Når dette er gjort, sendes kirkeboklista til Digitalarkivet for utlegging der.

4. desember 2010 kom en ny og forbedret versjon av registreringsprogrammet Augustus. Denne versjonen kan lastes ned fra hjemmesiden til DIS-Norge
Gå til: www.disnorge.no -

Vil du bidra – Kirkebokprosjektet – Augustus – last ned Augustus.

Det er et stort behov for både registratorer og korrekturlesere. Dette er en hyggelig og lærerik aktivitet, og opplæring vil bli gitt. Ta gjerne kontakt for mer informasjon. Dersom du ikke er øvet i gammel skrift, så starter vi gjerne opp med kirkeboklister fra 1880–1900 hvor skriften er forståelig og gjenkjennelig. Deretter jobber vi oss bakover i tid og tilegner oss kunnskap om skriften underveis.

Kulturminnekomiteen

Leder Gunnar Halstvedt, Erik Rønning Johansen, Roy Heyerdahl, Trygve Målung og Heine Iversen. Harald Thoresen er styrets representant.

Komiteemedlemmene har støttet lagene i registreringsarbeidet med den digitale kulturminnebasen. Også for året 2010 er det utgitt 3 nyhetsbrev med info om innleggelse i kulturminnebasen.

Aktiviteten har vært som følger: Flere møter med representanter fra Sauherad Historielag i Rakkestad. To besøk med informasjonsmøter i Sauherad med også deltagere fra Bø Historielag. Representanter fra Riksantikvaren var med på det siste møtet i Sauherad.

Sauherad har kjøpt lisens i 2010, og Bø historielag vil bestille i nær framtid. Vi har holdt foredrag i Odd Fellow i Fredrikstad og Mysen og har hatt 2 kulturminnemøter med Moss kommune.

Det ble informert om økonomi og registrering på tillitsmannsmøte i Skansehytta og vi har hatt et møte med Østfoldkommunene om penger til kartmodulen i kulturminnebasen. Flere kommuner innbetalte sitt bidrag før nyttår og andre har gitt tilbakemeldinger om at pengene kommer på nyåret. Noen kommuner må ha politisk behandling.

Fylkeskonservator har også dette året ydet økonomisk støtte blant annet til vedlikeholdskostnadene.

Databasen vår vokser. I løpet av det siste året har vi fått inn over 1000 nye registreringer, og antall bilder har øket med ca. 3000.

Vi oppfordrer hver enkelt til å spre informasjon om vår kulturminnebase

Gå inn på: www.Kulturminnekart.no

Styret ser tilbake på et aktivt år, og vi vil takke lokallagene med tillitsvalgte og medlemmer for et godt og nært samarbeid – det samme til våre egne tillitsvalgte. Vi er glade for vi har aktive, arbeidsvillige og interesserte samarbeidspartnere. Vi takker vår kontorsekretær og ikke minst vil vi takke fylkeskommunen for dens velvillighet.

Fredrikstad, 16. mars 2011

*Kjell Ludvigsen
Gunnar Halstvedt
Harald Thoresen*

*Marit Egeberg Krog
Berit Hogseth
Thorbjørn Koch
Gerd Fagerhøy*

*Reidar S. Kjølborg
Jarle Heed
Anette Dingtorp*

Wilsemedaljen 2011

Wilsemedaljen ble innstiftet i 1953 av Borgarsyssel Museum til minne om Østfolds første betydelige kulturforsker, sogneprest J. N. Wilse til Spydeberg og Eidsberg.

Wilsemedaljen utdeles til personer i eller utenfor Østfold Fylke som på en idealistisk måte har arbeidet for vernet av den lokale kulturarv og fremmet interessen for denne, har drevet forskning innen Østfolds kulturhistorie, eller ydet det lokale kulturhistoriske arbeid særlig avgjørende støtte.

Wilsemedaljen administreres av et utvalg hvortil følgende organisasjoner og organer er med: Fortidsminneforeningen Østfold avdeling v/Thor Haugsten, Østfold Historielag v/Marit Egeberg Krog, Borgarsyssel museums styre og museumsbestyrer Torill Wyller.

Utvalget ønsker forslag på kandidater til årets Wilsemedalje innen 1. september d.å.

Forslag sendes:

Borgarsyssel Museum v/avdelingsdirektør Torill Wyller

Postboks 303, 1702 Sarpsborg

E-post til: torwyl@ostfoldmuseet.no

Merkes: Wilsemedaljen

«Aasen slekten gjennom 12 generasjoner og 300 år. Ca 1700–2010» av Jann Wisløff

Slektsboken om Aasen-slekten ruver i en hvilken som helst hylle med sine 548 sider i A4-format, stive burgunderørde permer og delikate smussbind. Legg til at det er brukt fargestrykk gjennom hele verket, som dessuten inneholder et meget rikholdig utvalg av så vel personfotografier som avfotografert kildemateriale, og man sitter igjen med et svært delikat førsteinntrykk. AIT Oslo AS står for den grafiske produksjonen. Boken er også forsynt med både navneregister og ISBN-nummer, noe som er meget eksemplarisk.

Utgangspunktet for fremstillingen er ekteparet Kirsti Olsdatter (1837–1929) og Peder Olsen Aasen (1817–1901). Hun var født på en plass under Agnalt i Tune, mens han kom til verden i Svinndal i Våler. Gjennom årene bodde de på flere forskjellige steder i Våler kommune og flyttet som nygifte mellom ulike steder i rask takt før de endte opp på Løkka (også kalt Nygård) under Vastvet. Her ble de værende i rundt tretti år. Noen år før 1900 kom de så til Aasen, også dette en husmannsplass under Vastvet. Etter hvert ble det seks barn i familien.

Hvordan går det an, spør Trygve Måleng i forordet til boken, at en vilt fremmed mann fra Oslo kan ha selveste Kirsti Olsdatter som oldemor, «for hun er jo min private tippoldemor»? Men det er klart at det er mulig: «Noen aner kjenner du og noen aner du ikke hvem er», skriver Jann Wisløff underfundig på slektsbokens forside. Etter å ha brukt fem år på å spore opp embetsmenn og offiserer på farskanten, noe som endte opp i en bok om Wisløff-slekten, var det morens slekt som stod for tur. Dette medførte også nye erfaringer: Om slektsgransking på småbønder og husmannsfamilier i Østfold, mennesker som byttet navn etter hvert som de flyttet fra plass til plass, og som etterlot seg få opplysninger av mer privat karakter i det tilgjengelige kildematerialet. For å gjøre anene mer levende har Wisløff i stedet tatt inn kortfattede småglimt fra tiden de levde i; vi får høre om husmannen og hans kår, om lensmannen, skolelæreren og så videre.

Etterslekten til Kirsti og Peder er selvsagt også fylldig beskrevet, og mange kommer selv til orde med små og store bidrag. Dette gjør disse kapitlene både varierte og interessante å lese. Grafiske tabeller letter gjennom hele boken oversikten for lesere som ikke selv er slektsgranskere på sin hals. Når det gjelder etterkommerne til Karl Martin Pedersen Hauger må også kapitlene om konen Nora Olea Haugers aner og gården Hauger være av stor interesse. Riktignok gis ikke alle svigersønner og svigerdøtre av Kirsti og Peder tilsvarende oppmerksomhet, men slike grep må en forfatter ha lov å ta.

Vi vil gratulere Jann Wisløff med et flott arbeid, og ønsker både etterkommere av Kirsti Olsdatter og Peder Olsen Aasen og andre med tilknytning til Våler til lykke med en flott slektsbok til glede både for nåtidige og fremtidige generasjoner!

«Kirker og kirkegårder i Halden – lokale kulturskatter»

Det er nok ikke den boka som folk flest griper etter – dessverre. Like fullt er «Kirker og kirkegårder i Halden – lokale kulturskatter» en ypperlig veiviser i tekst og bilder til kirkene som tilhører Den norske kirke i den søndre delen av Østfold.

Det er nå en gang sånn at kirkene våre, fra de minste til de ruvende, fra de eldste til de nyeste, knytter oss til det som var og det som kommer, for som det heter i Grundtvigs salme: Kirken den er et gammelt hus, står, om end tårnene falde ...

Bokens forfattere, Inger Lise Skauge og Kari Stumberg, har i løpet av halvannet år fram til juli 2010 besøkt og inngående beskrevet distriktets åtte kirker, mens Arild Stang og Mogens Skovborg har fotografert og tegnet. På samme vis presenteres kapeller, kirkegårder og gravminner, så vel kjente som mindre kjente.

Det spesielle og imponerende med boka er forfatterens grep om det omfattende emnet, noe som biskopen i Borg, Helga Haugland Byfuglien, poengterer i forordet; «Boka har en klar disposisjon som gjør det lett å finne frem og plukke godbiter og presis informasjon.» Hun er sikker på at den vil berike og glede både barn og voksne.

Forfatterne fremholder at de har valgt å skrive boka med et pedagogisk sikte og beskriver og forklarer dermed kirkerommet og dets inventar så godt at det er til glede for både vante og mindre vante kirkegjengere.

Like fullt er det blitt plass for å beskrive det spesielle ved hver kirke, dens byggestil, inventar og i blant også personer knyttet til den. Dermed blir boka berikende full av mange innfallsvinkler og innbyr til lesing nær sagt både forlengs og baklengs.

Like imponerende i disse merkantile tider er den betydelige økonomiske risiko utgiveren, H. Andersen Bok og Papirhandel A/S, Halden, har tatt. Det vitner om større blikk for lokalhistorisk ansvar enn for mulige salgsinntekter og fortjener således stor honnør. Den samme honnør går til de 15 instanser og næringsdrivende som har støttet utgivelsen. Boka er tiltalende grafisk formgitt av Halden Arbeiderblad og trykt i A4-format av 07 Aurskog AS.

*Østfold Historielags bokpriskomit  2010
Gerd Synnøve Fagerhøi (leder), Lars Aslak Egeberg,
Thorbjørn Koch, Marius Hellerud*

ARBEIDSPLAN 2011

- 1. Meldingsbladet utgis med medlemmene 2 ganger i løpet av året.
Som vedtatt på årsmøtet i Rakkestad 9. april 2011
Meldingsblad tilsendt i posten til de uten e-mail. På e-mail til de som har det.**
Vi oppfordrer alle med E-postadresse til å registrere seg i ØH.
- 2. Wiwar** skal ut med 2 nummer – Være aktive med salg av abonnement
- 3. Runar** skal ut med 2 nummer – Være aktive med salg av abonnement
- 4. Ættehistoriekomiteen**
  - a. Delta på Fredrikstens jubileum.
  - b. Slektsforskerdagen i oktober
- 5. Kilderegistreringskomiteen**
Vil konsentrere seg om å fullføre matrikkel 1723 innen neste årsmøte (i 2012).
- 6. Kulturminnekomiteen**
  - a. Skal følge opp Kulturminneprosjektet i nært samarbeid med lokallagene.
  - b. Markedsføring og salg i andre fylker
- 7. Vårvandring**
Samarbeid med lokallagene
- 8. Kulturminnedagen**
Vi oppfordrer lagene til å delta i lokale arrangementer.
- 9. Tillitsmannsmøte** – oktober/november 2011
- 10. Forvaltning av kirkegårdene**
Oppfølging av kirkegårdsprosjektet, i samarbeid med Fortidsminneforeningen Østfold
- 11. Bokpris 2011**
- 12. Samarbeid med Fortidsminneforeningen**
- 13. Salg av publikasjoner**
- 14. Kurs** – Arrangere kurs etter behov

Nye medlemmer 22.11.2010 - 06.06.2011

Askim Historielag

Anne-Britt	Grindborg	Museumsveg 30D	1809	ASKIM
Astrid Lanik & Ragnar	Haugen	Dalstien 12	1808	ASKIM
Lisbeth & Tore	Kjeserud	Sollia 28	1832	ASKIM
Runa	Kristiansen	Møllegata 9	1811	ASKIM
Morgan Juel	Stavik	Trippedstadveien 11	1812	ASKIM
Torgny	Toverud	Svenskebyveien 21	1815	ASKIM

Berg, Rokke og Aska Historielag

Berit og Baard	Ahlson	Marcus Thranesgt. 37	1776	HALDEN
Mai-Britt og Svein	Arneberg	Ingerfjellveien 5	1785	HALDEN
Andreas	Erichsen	Rokkeveien 923	1763	HALDEN
Sunniva og Alf Erik	Ingvaldstad	Busterudgt. 22A	1776	HALDEN
Hilde og Bengt	Jigarp	Marcus Thranesgt. 9	1776	HALDEN
Karoline	Ludvigsen	Vidarsvei 7	1781	HALDEN
Odd Johan	Magnussen	Kvartsvn. 22	1784	HALDEN
Liv Turid Mellevoid og Trygve Simensen	Mellevoid - Rokke		1763	HALDEN

Borge og Torsnes Historielag

Eva	Bakkehaugen	Kreftings vei 4	1613	FREDRIKSTAD
Eva	Fjellidal	Autogt. 32	1653	SELLEBAKK
Annelise	Hansen	Jotneveien 39A	1654	SELLEBAKK
Astrid	Mathisen	Prestelandet 6A	1632	GAMLE FREDRIKSTAD
Morten	Pettersen	Spetalenveien 40	1642	SALTNES
Arild	Talm	Hallagerbakken 68E	1256	OSLO

Foreningen Haldens Minder

Erik	Kolstad	Svalrødveien 12 A	1786	HALDEN
Magne	Rannestad	Hovsveien 5 F	1769	HALDEN

Fredrikstad Historielag

Jon Ivar	Berg	Futerødveien 26	1675	KRÅKERØY
Svein Ivar	Holter	Storveien 68	1621	GRESSVIK
Barbro	Mørch	Mineberget 1 c	1633	GAMLE FREDRIKSTAD
Vigdis	Nilsen	Anton Davidsensvei 3	1678	KRÅKERØY
Tore	Willadsen	Belsbyveien 13	1614	FREDRIKSTAD

Idd og Enningdalen Historielag

Øivind	Fladeby	Tamburveien 4	1769	HALDEN
Marit og Ole P.	Hagen	Bakkeveien 4	1792	TISTEDAL
Bjørn	Harelund	Glimmerveien 9	1784	HALDEN
Ingegerd Bøe	Jensen	Bø, Idd	1766	HALDEN
Per Arne	Johansen	Sjølia	1796	KORNSJØ
Odd	Magnussen	Kvartsvneien 22	1784	HALDEN
Marit og Reinholdt	Molin	Violgaten 7	1776	HALDEN

Terje	Olsen	Løvåsen 17	1796	KORNSJØ
Jan-Erik	Pettersen	Kongleveien 20	1793	TISTEDAL
Finn	Rive	Bjerklundveien 23	1792	TISTEDAL
Ida Cecilie	Romejon	Brages vei 3	1781	HALDEN
Else og Hans Erik	Sandberg	Rødsveien 26	1776	HALDEN
Ole Kristian	Sørлие	Eskevikveien 10	1768	HALDEN

Kråkerøy Historielag

Mona	Hamre	Ulvedalen 20B	1672	KRÅKERØY
Carl Johan	Holm	Skogløkken 11	1605	FREDRIKSTAD
Anne Nyegaard	Mollestad	Bjerkestien 6	1671	KRÅKERØY
Elisabeth	Sjonbotten	Tankodden 39	1679	KRÅKERØY
Janette og Michael	Winnem	Kapteinvn. 6	1673	KRÅKERØY
Anne Mari	Ødegaard	Skiveien 7	1672	KRÅKERØY

Marker Historielag

Synnøve og Jan Eugen	Furulund	Gamleveien 23	1870	ØRJE
Arvid Konrad	Gromholt	Granlia 6	1555	SON

Moss Ættehistorielag

Elisabeth	Bjørnstad	Kongensgt. 14	1530	MOSS
Lita	Haddal	Torderødalleen 2	1511	MOSS

Onsøy Historielag

Alle ønskes velkommen

Rakkestad Historielag

Tove	Andresen	Vestre Eikenga 36	3400	LIER
Egil Johnny	Bredholt	Bredholt	1890	RAKKESTAD
Thorbjørn	Engen	Nyborg	1890	RAKKESTAD
Jarle	Fosser	Stikkveien 9	1890	RAKKESTAD
Solveig Nancy	Fosser	Johs.C.Liensgt. 23	1890	RAKKESTAD
Anita Haglund	Grindvold	Lilleheier	1892	DEGERNES
Bjørn Arild	Isebakke	Postboks 203	1891	RAKKESTAD
Anne Lise og Kjell Ragnar	Jensen	Askeladdveien 6	1890	RAKKESTAD
May Britt og Erik	Jensen	Åsliveien 25	1890	RAKKESTAD
Gerd	Lyby	Engveien 10	1890	RAKKESTAD
Johanne og Martin	Ruggli	Mellemdalen	1890	RAKKESTAD
Per Jostein	Rustad	Kåenveien 9	1890	RAKKESTAD
Asbjørn	Tangen	Ulveveien 22	1890	RAKKESTAD

Rygge Historielag

Rolf	Hornvtvedt	Molvikveien 65	1580	RYGGE
Tom	Kjemperud	Beiteveien 36	1526	MOSS
Tommy	Lund	Kurefjordveien 127	1580	RYGGE
Øvind	Rosnæs	Engholmvn. 12 A	1560	LARKOLLEN
Herman	Wilskow	Østre Årefjordvei 15	1570	DILLING

Råde Historielag

Jan Frode	Hanssen	Ørebekk Alle 6	1624	GRESSVIK
-----------	---------	----------------	------	----------

Håkon	Haug	Lyubakken 2	2380	BRUMUNDDAL
Ragnhild Holth	Jones	Kurefjordveien 625	1560	LARKOLLEN
Øivind	Lågbu	Ørneveien 42	1640	RÅDE
Elisabeth	Oven	Nordstrandveien 65	1164	OSLO
Kjell	Oven	Ovenøya	1580	RYGGE
Ann Karin	Røtne	Røtneveien 20	1640	RÅDE
Eivind	Røtne	Røtneveien 20	1640	RÅDE
Aina	Åsheim	Gillingrødveien 40	1640	RÅDE

Skiptvet Historielag

Svein Olav	Agnalt	Sundåsveien 377	1816	SKIPTVET
Ann	Antony	Karlsruudia 19	1816	SKIPTVET
Jorunn	Berger	Fjellveien 17	1816	SKIPTVET
Torill og Jim	Bogen	Stokkandveien 8	1450	NESODDTANGEN
Tom	Christiansen	Askimveien 336	1816	SKIPTVET
Torill og Frank	Måleng	Svinndalveien 243	1816	SKIPTVET
Lars	Sæther	Glenneveien 257	1816	SKIPTVET
Liv	Tomt	Rognstubben 2	1816	SKIPTVET

Skjeberg Historielag

Johnny	Lautitzen	Sibbernsvei 1	1723	SARPSBORG
Svein	Steen	Rokkeveien 96	1743	KLAVESTADHAUGEN

Trøgstad Historielag

Randi og Leif	Flaten	Strengeneveien 51	1860	TRØGSTAD
Solveig og Arvid	Grefslø	Skramrudåsen 10	1860	TRØGSTAD
Rolf	Langsrud	Folkenborgveien 10	1850	MYSEN
Leif	Larsen	Slituveien 38	1860	TRØGSTAD
Marit	Lier	Delingsrudveien 109	1850	MYSEN
Hanna	Michelet	Skramrudåsen	1860	TRØGSTAD
Toril	Natrud	Lundbergveien 3	1866	BÅSTAD
Ansgar	Nedreberg	Svingen 31	1860	TRØGSTAD
Reidun	Nygård		1860	TRØGSTAD
Randi Margrethe	Bråthen Reinertsen	Kirkeveien 6	4517	MANDAL
Arvid	Sollie og sambo	Åsland 23	1860	TRØGSTAD
Bodil	Strengen	Festningåsen 36	1860	TRØGSTAD
Kai Eikås og Grethe Syljiås		Båstadveien 928	1866	BÅSTAD

Tune Historielag

Jorunn og Hans Kristian	Høntorp	H. Halvorsensvei 43	1734	HAFSLUNDSØY
Elsa	Moss	Råkilveien 40	1710	SARPSBORG
Oddvar	Olstad	Grønnlia 15	1739	BORGENHAUGEN
Sigmund Andreas	Pedersen	Nøtteveien 35	1715	YVEN

Østfold Historielags direktemedlemmer

Martin	Andersen	Ringstadåsen 37	1667	ROLVSØY
Ann-Christin	Ingvaldsen	Maria Dehllisvei 57,		
		Leil 7031	1084	OSLO
Ola	Jonassen	Torggt. 6	1707	SKJEBERG

MØTEKALENDER

Berg, Rokke og Asak Historielag

- 13/6 kl. 11.00 Møte på Berg bygdetun. Friluftsgudstjeneste
 18/9 kl. 11.00 Vandring i Torpedalen
 24/11 kl. 19.00 Julemøte på Berg Ungdomsskole
 14/12 kl. 19.00 Barfotjentenes jul

Idd og Enningdalen Historielag

- 23/6 kl. 18.00 Sankthansfest på Gamle Prestebakke
 28/8 Sensommerstevne på Gamle Prestebakke

Marker Historielag

- 25/6 Slusefestival
 6/8 Tur til Sandbekk Mølle, Degernes
 20/9 kl. 19.00 Møte på Marker bo- og behandlingssenter

Moss Historielag

- 17-18/6 Mossedagene Moss Historielag deltar med stand
 25/8 kl. 19.00 Værvengruppa forteller. Velferdssentralen Moss
 1/9 kl. 18.00 Byvandring «Fra kanalen til verket» Arnulf Johannesen

Trøgstad Historielag

- 20/6 kl. 15.00 Vandring til Hundstorp. Møt opp på Skrattalsrud
 31/7 kl. 09.00 Sommertur til spelet «Elden» på Røros

Tune Historielag

- 31/7 kl. 16.30 Pilgrimsvandring fra Grålumstua
 21/8 Heldagstur med buss
 6/9 kl. 17.30 Kveldstur til «Det nye» Hjemmerfontmuseet i Rakkestad
 11/9 Kulturminnedagen: Skjulte skatter: Spor i landskapet
 11/10 kl. 18.00 Medlemsmøte Lande Bo- og Servicenter, kåsør Rolf Eriksen: Kongsgårdene Alvheim og Borregaard i Sarpsborg

Varteig Historielag

- 19/6 Bygdedagen
 25/6 kl. 12.00 Høyonn v/Asmund Brenne
 3/9 Tur til Bøkroken
 26/9 kl. 19.00 Møte i peisestua Barneår/oppvekstskår på Gressløs v/Ingvild og Jens Gressløs
 31/10 kl. 19.00 Møte i Peisestua Begravelsesritualer v/Sven G. Eliassen
 5/12 kl. 19.00 Julemøte i Ingasalen. Oppveksten i Ovaskogs v/Egil Nordengen

Østfold Historielag

Kasernegaten 47, 1632 Gamle Fredrikstad

Tlf: 69 32 07 60 - Kontoret er betjent

Mandag kl. 1100-1600

Faks: 69 32 07 44

E-post: post@ostfoldhistorielag.org

www.ostfoldhistorielag.org

Bankkonto: 7874 05 96704

Forretningsleder: **Reidar S. Kjøberg**

Mobil: 480 43 024

E-post: r.s.kjolberg@online.no

Meldingsbladet:

Kasernegaten 47, 1632 Gamle Fredrikstad

Webredaktør: Thorbjørn Koch

Mobil: 976 34 961

E-post: post@ostfoldhistorielag.org

Kontorsekretær: Lillian Therese Dybedahl

Mobil: 974 36 596

Forretningsstyre mai – 3. august 2011

Forretningsleder: Reidar S. Kjøberg

Sekretær: Jarle Heed

Berit Hogseth

Gunnar Halstvedt

Birgit Wisur Olsen

Claus Einar Granum Jonassen

Varamenn:

1. Arne Kristian Aarum

2. Thorbjørn Koch

3. Gerd Fagerhøi

Historielag tilsluttet Østfold Historielag

Aremark Historielag

Sigmund Holth, 69 19 91 14

Askim Historielag

Tor Idland, 69 88 23 21

Berg, Rokke og Asak Historielag

Tor Sørbrøden, 69 19 31 32

Borge og Torsnes Historielag

Jan Eilert Karlsen, 950 28 643

Eidsberg Historielag

Unni Gangnæs, 69 89 10 77

Fredrikstad Historielag

Svein Skahjem, 69 31 67 76

Foreningen Haldens Minder

Arild Stang, 900 37 654

Hobøl Historielag

Hogne Holst, 977 18 242

Hvaler Kulturvårnforening

Arnt Otto Arntsen, 404 07 367

Idd og Enningdalen Historielag

Jens Bakke, 69 19 71 77

Kråkerøy Historielag

Finn G. Engebretsen, 69 35 30 19

Marker Historielag

Marit Egeberg Krog, 69 81 31 47

Moss Historielag

Arne Stylegar, 69 27 14 33

Moss Ættelhistorielag

Tor Vinje, 69 27 00 87

Onsøy Historielag

Wiktor Tvette, 900 66 352

Rakkestad Historielag

Turid Førrisdahl, 69 22 18 26

Rygge Historielag

Knut Funderud, 69 26 68 18

Rømskog Historielag

Inger Johanne Taraldrud, 69 85 94 82

Råde Historielag

John Grimstad, 69 28 44 26

Skiptvet Historielag

Ole Solberg, 69 80 96 37

Skjeberg Historielag

Kjell Ingvar Pettersen, 69 14 96 84

Spydeberg Historielag

Anne Sofie Hoff, 69 83 70 13

Trøgstad Historielag

Jan Isaksen, 69 82 64 37

Tune Historielag

Aslaug Barfelt, tlf. 69 14 16 18

Varteig Historielag

Kjell Lunde, 69 13 13 03

Våler og Svinndal Historielag

Einar Pedersen, 69 28 71 05

www.ostfoldhistorielag.org

ISSN: 0806-402X

Trykk: Nr1 Trykk Grefslie as, Mysen, tlf. 69 89 83 00